

ORTADOğU GÜNDEMİ

16-22 Mart 2020

2020

■ ULUSLARARASI GÜNDEMDE SURİYE:

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Almanya Başbakanı Angela Merkel ve İngiltere Başbakanı Boris Johnson'la telekonferansla görüştü. Görüşmede, İdlib ve mülteci meselesi, Türkiye-AB ilişkileri ele alındı.¹

Almanya Başbakanı Merkel, video konferans sonrası Başbakanlıkta düzenlenen basın toplantısında, güncel konulara ilişkin açıklamalarda bulundu. Merkel, yapılan görüşmenin çok yararlı olduğunu, İdlib konusunda geçici bir ateşkes olmasından memnuniyet duyduklarını belirterek, Almanya olarak gönderecekleri yeni yardımın İdlib'e en yakın sürede ulaştırılmasının önemli olduğunu ve Suriye'deki siyasi süreci daha geniş bir kapsamda ilerletmek için ortak çabanın sürdürülmeye devam edileceğini söyledi.²

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Dışişleri Bakanlığında gündeme ilişkin basın toplantısı düzenledi. Burada Rusya ve İran'ın destek verdiği Esad rejiminin İdlib'deki saldırıları nedeniyle 1 milyona yakın kişinin yerinden edildiğini vurgulayan Pompeo, Suriye'de siyasi çözüm çağrısını yineledi. Pompeo, İdlib'deki sivil altyapıların da Esad rejimi ve destekçilerinin bombardımanlarına kurban gittiğine işaret ederek, "Rusya'nın bu saldırılar esnasında onlarca Türk askerini öldürdüğüne inanıyoruz. NATO müttefikimiz Türkiye'nin yanındayız. Türkiye'ye ek destek vermeyi düşünmeyi sürdüreceğiz" diye konuştu.³

• Fırat'ın Doğusu:

Milli Savunma Bakanlığı (MSB), tarafından yapılan açıklamalarda 16- 22 Mart tarihleri arasında, Barış Pınarı ve Fırat Kalkanı bölgelerine sızma girişiminde bulunan, taciz atışları yapan ve bölgedeki huzur ve güvenliğe kast etmek isteyen yaklaşık 26 PKK/YPG'li teröristin etkisiz hale getirildiği ifade edildi. MSB, bölgedeki barış ve huzurun sürdürülmesi için her türlü tedbirin alınmaya devam edeceğini ve operasyonların hız kesmeden devam edeceğini duyurdu.⁴

Terör örgütü YPG/PKK, Suriye'de işgal ettiği Haseke ve Rakka illerindeki hapisanelerde tuttuğu çoğu **İŞİD**'li 200 kişiyi daha serbest bıraktı. Yerel kaynaklardan alınan bilgiye göre YPG, bölgedeki Arap aşiretlerin kefil olmasının ardından söz konusu bireyleri bıraktığını ve Arap aşiretlerinin kefil olmaları halinde bu sürecin devam edeceğini ve daha fazla İŞİD'linin serbest kalacağını belirtti.⁵

• Suriye Rejimi Bölgesi:

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve rejim lideri Beşar Esad arasında bir telefon görüşmesi gerçekleşti. Görüşmeyle ilgili Kremlin'den yapılan açıklamaya göre ikili 5 Mart'ta yapılan Moskova Mutabakatı'nı istişare etti. Ayrıca Suriye Anayasa Komitesi kapsamındaki siyasi sürecin ilerleyişi ve Suriye'ye insani yardım sunulmasıyla ilgili konuları ele aldı.⁶

ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından salı günü yapılan açıklamada, Suriye rejimi Savunma Bakanı Ali Abdullah Eyüp hakkında yaptırım uygulanacağını duyuruldu. Karara ilişkin neden olarak ise Eyüp'ün Suriye'nin kuzeyinde 2019 Aralık ayında ateşkesi önlemesi gösterildi.⁷

Suriye Rejimi Dışişleri Bakanlığı, Koronavirüs pandemisi sebebiyle Batı'ya Şam'a yönelik yapılan yaptırımların kaldırılması çağrısında bulundu. Suriye resmi haber ajansı SANA'nın yayınladığı açıklamada, "Suriye, uluslararası toplumu uluslararası evrensel hukukun temellerine ve insan hayatının dokunulmazlığına saygı göstermeye, özellikle de koronavirüsün komşu ülkelerde yayıldığı ortamda yaptırımların beklemeksizin kaldırılması ile ilgili eylemlere çağırıyor" ifadelerine yer verildi.⁸

Esad rejiminin, Suriye'nin güneyinde kontrol etmekte zorlandığı Dera'da bir beldeye düzenlediği topçu saldırısında 3'ü çocuk, 6 sivil hayatını kaybetti. Rejim güçleri, Dera'nın batı kırsalında eski askeri muhaliflerin yaşadığı Celin beldesine girmeye çalıştı. Beldeden bunun üzerine ayrılan muhalif heyet bu olayı görüşecekleri rejim güçlerinin saldırısına uğradı. Saldırıda, 2 muhalif temsilci hayatını kaybetti, bir kişi de yaralandı. Bu olay üzerine bölgedeki eski muhalifler de beldeye girmeye çalışan rejim askerleriyle çatıştı. Çatışmada 8 unsurunu kaybeden rejim güçleri geri çekilerek, beldeye topçu saldırısı gerçekleştirdi.⁹

Esad rejimi, Suriye'de ilk yeni tip koronavirüs vakasının tespit edildiğini duyurdu. Rejimin resmi haber ajansı SANA'ya göre, Sağlık Bakanı Nizar Yazıcı, ülkeye yurt dışından dönen 20 yaşında bir yolcuda Kovid-19 tespit edildiğini bildirdi. Yolcunun 14 gün boyunca karantinaya alınacağını, tıbbi kontrollerinin yapılacağını ve "gerekli tedbirlerin" alındığını açıkladı.¹⁰

• İdlib:

Türkiye ve Rusya'nın, 5 Mart'ta imzaladığı Moskova Mutabakatı çerçevesinde kararlaştırılan ortak devriyeleri M4 karayolu üzerinde başladı.¹¹

Milli Savunma Bakanlığı (MSB), İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'nde bazı radikal gruplar tarafından yapılan roketli saldırı sonucu 2 askerin şehit olduğunu, 1 askerin de yaralandığını açıkladı. Ayrıca İdlib bölgesinde görevli 1 asker ise kalp krizi geçirmesi sonucu şehit oldu.¹²

MSB'dan İdlib'e yönelik bir açıklama yapıldı ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) 6 Mart'tan itibaren İdlib Gerginliği Azaltma Bölgesi'nde (İGAB) başlayan ateşkes ilanı sonrasında planlı konuşlanma ve tertiplenme faaliyetlerini sürdürmekte olduğunu ve bu çerçevede TSK'nın bölgeden çekilmeyeceğini duyurdu.¹³

Aralık 2019'dan Mart 2020'e kadar üç aylık süre boyunca Suriye'nin kuzeybatısında en az 217 okul tahrip edildi. Bu ise söz konusu zaman diliminde her gün 2'den fazla okul tahrip edildiği anlamına gelmektedir.¹⁴

• Fırat Kalkanı/Afrin Bölgesi:

Suriye'nin Tel Rifat ilçesinde işgalini sürdüren terör örgütü YPG/PKK, 18 Mart 2018'de düzenlenen Zeytin Dalı Harekatı'yla terörden kurtuluşunun ikinci yılını kutlayan Afrin ilçe merkezine Grad füzesi saldırısı düzenledi ve sivilleri hedef aldı. Saldırıda 3 sivil hayatını kaybederken, 9 sivil de yaralandı.¹⁵

■ IRAK GÜNDEMİ

• Siyaset:

Cumhurbaşkanı Berham Salih tarafından hükümeti kurma görevi, 2003 işgali sonrası üç vilayet meclisi seçimlerinden sonra Necef Valiliği yapan Adnan el-Zurfi'ye verildi.¹⁶ Kararın Iraklı siyasi partilerin ortak bir başbakan adayı üstünde anlaşamamasının akabinde Cumhurbaşkanı Berham Salih'in inisiyatifiyle alındığı belirtilirken,¹⁷ Salih'in aynı zamanda yeni başbakan adayına göstericilerin talepleri ve ülkede adil seçim ortamı oluşturulması için çalışmayı teşvik ettiği kaydedildi. Irak Anayasası'na göre Zurfi'nin 30 gün içerisinde kabinesini oluşturup meclisten güvenoyu alması gerekmektedir.

Hükümeti kurma görevini üstlenen Adnan el-Zurfi yaptığı açıklamada,¹⁸ kabinesini oluşturduktan sonra bir yıllık zaman zarfı içinde ülkede yeni seçimler yapılabilmesi için adil ve şeffaf bir seçim ortamı oluşturmak üzerine çalışacağını belirtti. Açıklamada Zurfi'nin ülkede silah ve güç kullanımının sadece devlet tekelinde olması ve devlet otoritesinin sıkı tesisi için gayret göstereceği vurgulanırken¹⁹, Iraklı göstericilerin can güvenliğini ve haklarını da koruyacağını kaydedildi.²⁰ Zurfi'nin kuracağı hükümetin izleyeceği dış politikaya dair ipuçları da paylaşılan açıklamada,²¹ yeni hükümetin "önce Irak" siyaseti doğrultusunda Irak'ı bölgesel ve uluslararası çatışmaların dışında tutmak üzerine kurulu bir dış politika izleyeceğinin üzerinde duruldu.

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, hükümeti kurma görevi üstlenen Adnan el-Zurfi'nin Irak'ın egemenlik haklarına sahip çıkması, ülkedeki insan haklarını koruması ve yolsuzluktan uzak durması durumunda Vaşington'un desteğini alacağını açıkladı.²²

• Güvenlik:

Anbar vilayetinde bulunan ve 2017'den beri ABD önderliğindeki "İŞİD'e karşı koalisyon" güçlerinin örgütle mücadelede kullandığı el-Kaim Askeri Üssü, uluslararası koalisyon güçlerinin çekilmesiyle Irak ordusu tarafından teslim alındı.²³ Geçtiğimiz hafta ülkedeki koronavirüs salgını nedeniyle Iraklı güvenlik güçlerini eğitme misyonunu bir sonraki duyuruya kadar askıya aldığı duyuran²⁴ İŞİD'e karşı uluslararası koalisyon güçlerinin gelecek günlerde Musul'daki Kayyara Üssü ile Kerkük'teki K1 Askeri Üssü'nden de çekilmesinin beklendiği bildirildi.²⁵

Irak Dışişleri Bakanlığı, ABD'nin geçen hafta çeşitli vilayetlerde Haşdi Şaabi ve Ketaib Hizbullah hedeflerine karşı düzenlediği hava saldırılarını BM'ye şikâyet etti.²⁶ Mektup yoluyla BM'ye ve BMGK'ya sunulan şikâyette, Irak topraklarında hükümetin onayı olmadan düzenlenen herhangi bir askeri hareketliliğin provokasyon olduğu belirtilirken, ülkedeki yabancı güçlerin Irak askerlerini eğitme, silahlandırma ve danışmanlık hizmeti verme amacıyla Irak'ta bulunduğu hatırlatıldı. Irak Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Ahmed el-Sahhaf ise ABD'nin saldırılarını sorumsuzluk olarak niteleyerek saldırıların yasal dayanağının bulunmadığını kaydetti.

Bağdat'ta yabancı misyonların ve hükümet binalarının bulunduğu Yeşil Bölge'ye roket saldırısı düzenlendi.²⁷ Üç roketin Yeşil Bölge'ye isabet ettiği saldırıda roketlerin ABD Büyükelçiliği'nin iki kilometre uzağına düştüğü bildirildi. Ayrıca cumartesi günü Enbar vilayetinde düzenlenen bombalı saldırı sonucu iki Irak askerinin hayatını kaybettiği kaydedildi.²⁸

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, telefon görüşmesi gerçekleştirdiği Irak Başbakanı Adil Abdülmehdi'ye Irak'ta konuşlu ABD birliklerine saldırı düzenlendiği takdirde ABD'nin meşru müdafaa hakkını kullanacağını ve ABD askerlerinin hayatını tehdit eden saldırılara hiçbir şekilde müsamaha gösterilmeyeceğini söyledi.²⁹

• Ekonomi:

Irak Petrol Bakanı Samir el-Gadban sert düşüş yaşayan petrol fiyatları nedeniyle OPEC ülkelerini acil toplantıya çağırıldı.³⁰ OPEC Genel Sekreteri Barkindo'ya mektupla çağrıda bulunan Gadban, petrol piyasasındaki sert düşüşün engellenmesi ve piyasanın yeniden dengelenmesi amacıyla mümkün olan tüm yolları tartışmak için OPEC ve OPEC+ ülkelerinin acil olarak toplanması gerektiğini vurguladı.

Koronavirüs salgını ve petrol fiyatlarındaki sert düşüşün Irak ekonomisine olan kotu etkilerinin daha da derinleşeceği tahmin edilmektedir.³¹ Devlet gelirlerinin yüzde 90'dan fazlası petrol ihracatına dayanan Irak'ta hükümet krizi nedeniyle halen onaylanamayan 2020 bütçesinde ham petrolün varil fiyatı 56 dolar baz alınarak hesaplanmıştı. Ancak petrol fiyatlarının şimdiki düşük seviyelerde uzun süre devam etmesi durumunda Bağdat'ın kamu sektörü çalışanlarına maaşlarını ödemedi ve temel hizmetlerin tesisinde zor duruma düşeceği düşünülmekte ve ülkenin 40 milyar dolarlık borcunun da ikiye katlanması olası senaryolar arasında değerlendirilmektedir. 30 doların altına düşen petrol fiyatları nedeniyle günlük yaklaşık 120-130 milyon dolar zarara uğradığı belirtilen Irak ekonomisinin, petrol fiyatları yukarı tırmanana kadar değeri 45-60 milyar dolar arasında olan Merkez Bankası rezervlerini kullanarak ekonomik zararı tazmin edebileceği konuşulmaktadır.

• Sosyal Hayat:

Irak Sağlık Bakanlığı, cumartesi günü itibarıyla ülkede 21 yeni koronavirüs vakasının tespit edildiğini ve virüs sebebiyle 3 kişinin daha hayatını kaybettiğini duyurdu.³² Yeni açıklanan rakamlar doğrultusunda Irak'taki toplam koronavirüs vaka sayısı 48'i İKBY'de olmak üzere 214'e yükseldi. Yetkililer ayrıca virüs nedeniyle hayatını kaybeden kişi sayısının 17'ye yükseldiğini bildirirken ülke genelinde toplam 39 kişinin de iyileşerek virüsten kurtulduğu açıklandı.

Koronavirüs ile mücadele kapsamında Bağdat'ta sokağa çıkma yasağı ilan edilirken, valilere de bağlı oldukları vilayet genelinde sokağa çıkma yasağı koyma yetkisi verildi.³³ Ayrıca Irak'ta vilayetler arası seyahatlere yasak getirilmesinin yanı sıra ülkedeki tüm havayolu taşımacılığı da bir haftalık süreyle durduruldu. Ülke genelinde geçtiğimiz haftalarda kapatılan eğitim-öğretim kurumları, kafeler, kahvehaneler, restoranlar ve alışveriş merkezleri gibi toplu buluşma alanlarının kapalı kalması hali ise devam etmektedir. Bu bağlamda uzmanlar, Bağdat'ta ve diğer sekiz vilayette³⁴ uygulanan sokağa çıkma yasaklarının devam edeceğini öngörmektedir.

Bağdat'ta devam eden sokağa çıkma yasağına rağmen on binlerce kişi *yedinci imam Musa el-Kazım*'i anma etkinlikleri bağlamında *İmam Musa el-Kazım*'in türbesine akın etti.³⁵ Koronavirüs salgınının daha fazla yayılmasından endişe eden güvenlik görevlileri kalabalıkların türbenin içine girmesini engellerken türbeyi ziyaret etmek isteyen insan sayısının geçen yıllara oranlara kayda değer şekilde düşmesi dikkat çekti. Yaşananlar üzerine Başbakan Abdülmehtdi sokağa çıkma yasağını delen kişiler için para cezası uygulanacağını belirtti.³⁶

■ İKBY GÜNDEMİ

Kürt siyasi partileri, Irak'ta hükümeti kurmakla görevlendirilen Adnan el-Zurfi'ye Kürtlerin isteklerini sunarak, kabul edilmesi durumunda destek verecektir. Buna rağmen Nasr Koa-

lisyonu içerisinde yer almış Zurfi'nin Kürtlere olan yaklaşımı Haydar el-Abadi'ye benzetilmektedir. Bu nedenle Bağdat ve Erbil arasında varılan anlaşmaya Zurfi tarafından sıcak bakılmadığı iddia edilmektedir.³⁷ Zira, Zurfi, Adil Abdülmehdi'yi başbakanlık görevinde IKBY'ye yumuşak davranmakla eleştirmiştir. Bütün bunlara rağmen Zurfi görevi aldıktan sonra Irak Başbakan Yardımcısı ve Maliye Bakanı Fuad Hüseyin'i ziyaret etmiştir. KYB sözcüsü Emin Baba Şeyh yaptığı açıklamada³⁸ "Adnan el-Zurfi Kürtlerle buluşup anlaşacağı inanıyorum" diyerek görevin Zurfi'ye verilmesini desteklemiştir.

Petrol fiyatının düşmesi IKBY ekonomisini etkilemektedir. Petrol fiyatları düşük seyrettiği için geçici olarak petrol yeni kuyularının açılmasına ara verilmiştir. Su Kaynakları ve Tarım Bakanı Yardımcısı Baroj Sindi "Dünya çapında olduğu gibi bölgemizde de böyle bir durum olabilir, ancak IKBY'de hiçbir şirket petrol çıkarma faaliyetini durdurmadı" açıklama³⁹ bulundu.

IKBY İçişleri Bakanlığı yine sokağa çıkma yasağını 1 Nisan'a kadar uzatırken,⁴⁰ okul ve üniversitelerin 24 Nisan'a kadar kapalı kalacağı açıklandı. Hatta sokağa çıkma yasağının peşmerge tarafından uygulanması önerilmektedir. IKBY İçişleri Bakanı Rebar Ahmed Halid, açıklamada⁴¹ IKBY'deki finansal krizin salgın nedeniyle tekrar yaşanabileceğini vurgulamıştır. IKBY kamuoyunda bu açıklama, memur maaşlarında tekrar kesintiye gidileceği şeklinde yorumlanmıştır. Diğer yandan IKBY'de tespit edilen 54 koronavirüs vakasından⁴² biri hayatını kaybederken 13 tanesi taburcu edilmiştir.

Erbil Polis Müdürlüğü'nün açıklamasına⁴³ göre Maliye eski Bakanının koruması tutuklanmıştır. KYB'ye bağlı koruma başka bir ülkeye için bilgi sızdırmakla suçlanmıştır. Bunun üzerine KYB'nin istihbarat teşkilatı olan Zenari, "IKBY'nin bütün istihbarat örgütleri kendisinin elindeyken böyle bir suçlama kabul edilmez. Zenari Mesrur Barzani hakkında suç duyurusunda bulunacaktır" açıklamasında bulunmuştur.⁴⁴

■ TÜRKMEN GÜNDEMİ

• Siyaset:

Selahattin Valisi Ammar Cabır Halil el-Cuburi ve beraberindeki heyet, bölgedeki son durumu yerinde incelemek amacıyla Tuzhurmatu'ya bir ziyaret gerçekleştirdi.⁴⁵ Tuzhurmatu'da Irak Türkmen Cephesi (ITC) Yürütme Kurulu Üyesi ve ITC Selahattin İl Başkanı Heytem Haşim Muhtaroglu ile görüşen el-Cuburi'nin, yetkililerle bölgedeki Koronavirüs vakalarını ve mevcut güvenlik durumunu ele alan bir görüşme gerçekleştirdiği bildirildi. El-Cuburi ile yapılan görüşmeye katılan Tuzhurmatu Kaymakamı Dr. Hasan Zeynelabidin, Selahattin Valisi'nin Tuzhurmatu'ya yapmış olduğu ziyaretin son derece olumlu olduğunu belirtti.

Terör örgütü IŞİD militanlarının son dönemde Irak'ın kuzeyinde saldırılarını yoğunlaştırdığı bölgelerden biri olan Tuzhurmatu'da, Türkmen siyasiler, merkezi hükümetten temel talepleri bölgeye ek güvenlik gücünün gönderilmesini talep etmektedir. Mevcut güvenlik tedbirlerinin IŞİD ile mücadelede yetersiz kaldığını vurgulayan Türkmen siyasiler, Irak Ordusu'nun bölgede gerçekleştirdiği operasyonları arttırmalarını beklemektedirler.

• Güvenlik:

Irak'ın Selahattin vilayetine bağlı Tuzhurmatu ilçesinde terör örgütü IŞİD tarafından gerçekleştirilen saldırıda 3 sivilin yaralandığı açıklandı.⁴⁶ Tuzhurmatu Polis Müdürü Hüseyin Ali, yaptığı açıklamada, ilçe merkezine IŞİD militanları tarafından 6 adet havan mermisiyle saldırı düzenlendiğini, Sefer Mahallesi'nde hedef gözetilmeksizin düzenlenen saldırı sonucu beş evin de zarar gördüğünü aktardı.

ITC Başkanı ve Kerkük Milletvekili Erşat Salihi, Tuzhurmatu'da son dönemde gerçekleşen terör saldırılarına ilişkin resmi sosyal medya hesabından açıklamalarda bulundu.⁴⁷ Erşat Salihi, açıklamalarında řu ifadeleri kullandı: "Türkmen yurdu Tuzhurmatu'da sivil vatandaşlarımıza yapılan alçakça saldırılar tekrar meydana gelmeye başladı. 3 yılın içinde 2500 patlamanın gerçekleştiği Tuzhurmatu ilçemiz tekrardan saldırılara maruz kalmaktadır. Bu saldırıları yapanlar, uzun zamandır güvenli olan bu bölgede tekrardan hakim olmak peşinde olanlardır. Irak hükümeti en kısa zamanda bu saldırıların faillerini bulmalı ve Tuzhurmatu'nun özel statüsünü korumalıdır."

Konuyla ilgili açıklama yapan ITC Yürütme Kurulu Üyesi ve ITC Selahattin İl Başkanı Heytem Haşim Muhtaroğlu, son günlerde Tuzhurmatu ilçesindeki saldırıların artmasının endişe verici olduğunu söyledi.⁴⁸ Turhurmatu'nun batısındaki Mursa Ali Dağı çevresinde terör örgütü IŞİD'in varlık göstermeye başladığını belirten Muhtaroğlu, Irak Ordusu'na bağlı birliklerin bu bölgede operasyon başlatması gerektiğinin altını çizdi. Öte yandan söz konusu terör saldırılarının siyasi boyutuna da değinen Muhtaroğlu, bazı Kürt siyasi partilerin IŞİD saldırılarına göz yumduğunu, saldırıların bahane edilerek bölgeye tekrar peşmerge güçlerinin yerleştirilmeye çalışıldığını vurguladı.

• Sağlık & Sosyal Hayat:

Koronavirüs ile mücadele kapsamında Kerkük'te kurulan Kriz Masası, son gelişmeleri ve atılacak adımları ele almak üzere Kerkük Valiliği'nde bir toplantı düzenledi.⁴⁹ Kerkük Valisi Rakan Said el-Cuburi başkanlığında gerçekleştirilen toplantıya, ITC Başkanı ve Kerkük Milletvekili Erşat Salihi de katıldı. Toplantı neticesinde alınan kararlar kapsamında Kerkük'teki sokağa çıkma yasağının 28 Mart saat 23.00'a kadar uzatılması ve Kerkük'e tüm giriş ve çıkış-

ların da kapalı tutulmasına devam edilmesi kararlaştırıldı. Toplantı sonrası açıklama yapan Kerkük Valisi Rakan Said el Cuburi, ihtiyaç sahibi ailelere yardımda bulunulması için Sünni ve Şii vakıflara talimat verdiklerini belirtti. El-Cuburi, ayrıca Kerkük'teki memurların maaşlarının ödenebilmesi için Maliye Bakanlığı'na bağlı devlet kurumlarının ve bankaların önümüzde hafta iki gün hizmet vereceklerini aktardı.

■ KÖRFEZ GÜNDEMİ

• Suudi Arabistan:

Suudi Arabistan'da mart ayının ilk haftasında Kraliyet ailesi içerisindeki üst düzey isimlerin tutuklanması ile oluşan siyasi gerginlik devam etmektedir. Muhammed bin Selman emrindeki Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu, tutuklamalara yaklaşık 300 kişi ile devam etti. Yargı, ordu ve emniyet kurumlarındaki isimler yolsuzluk operasyonu adı altında tutuklandı. Tutuklama operasyonlarının mart ayının ilk haftasında başlatılan ve Kral Selman'ın kardeşi Ahmed bin Abdülaziz, eski veliaht prens Muhammed bin Nayif, kardeşi Navaf bin Nayif ve Ahmed bin Abdülaziz'in oğlu Nayif bin Ahmed'in de tutuklandığı operasyonların devamı olarak görölmektedir.⁵⁰

Suudi Arabistan'da koronavirüs vakası 511'e yükseldi. Bununla birlikte Suudi Arabistan, ulaştığı bu sayı ile Ortadoğu'da İran'dan (21,638 vaka) sonra en fazla vakanın olduğu ülke konumuna yükseldi. Bugüne kadar ölkede koronavirüs teşhisi konulan kimselerden 17'si Covid-19 hastalığını atlattır. Kral Selman konuyla ilgili bir açıklama yaparak, koronavirüsle mücadelede zor bir dönemden geçtiğini belirtti. Küresel düzeye bakıldığında gelecek dönemin daha da zor olacağını belirten Kral Selman, bu dönemin de geçeceğine inandığını belirtti. Suudi Arabistan'da koronavirüs ile mücadele kapsamında cemaatle namaz kılınmaması, Kabe ve Mescid-i Nebevi'de Cuma namazı kılınmaması yönünde kararlar alınmıştı. Kararı Suudi Arabistan'daki en üstün dini otorite Kıdemli Alimler Konseyi aldı. Bunun yanında kamu çalışanlarının da Covid-19 hastalığı sebebiyle 16 gün işe gitmemesi kararlaştırılmıştı.⁵¹

• Birleşik Arap Emirlikleri:

BAE'de koronavirüs vakaları 153'e yükseldi. Ölkede řu ana kadar Covid-19 hastalığı sebebiyle 2 kişi hayatını kaybederken toplamda 38 kişi taburcu edildi. 113 kişinin enfekte durumu devam etmektedir. Ölkede koronavirüsün yayılmasına karşı önlemler alınmaya devam etmektedir. Önlemler kapsamında BAE'de ikamet izni olmasına rağmen halihazırda ölkede dışında olan kimselerin 19 Mart tarihinden itibaren en az 2 hafta süresince BAE'ye girişleri yasaklanmıştır.⁵²

Koronavirüs ile mücadele ekonomik anlamda Ortadoğu ülkelerini zorlamaya devam etmektedir. Salgının olumsuz etkilerinin sıklıkla görüldüğü alanlardan birisi de havayolu sektörüdür. Dubai merkezli Emirates Havayolları, sefer düzenlediği ülke sayısını 145'ten 13'e kadar düşürdü. Emirates Havayolları'nın salgına rağmen sefer düzenlediği ülkeler arasında ABD, İngiltere, Japonya, Avustralya ve Kanada'da da yer almaktadır. BAE'nin sınırları, ülke dışında olan Emirlik vatandaşlarının ülkeye dönüşleri ve transit geçişler haricinde trafiğe kapatılmış durumdadır. Emirates Havayolları, Boeing 777 uçakları ile birlikte kargo uçuşlarına devam edileceğini de bildirdi. Salgının Ortadoğu merkezli havayolu şirketlerine 7 milyar dolar zarara neden olduğu tahmin edilmektedir.⁵³

Koronavirüs ile mücadele kapsamında BAE Kabinesi, toplamda 126 milyar BAE Dirhemi (34 milyar dolar) değerinde paket açıkladı. Yaklaşık 34 milyar dolara karşılık gelen miktar koronavirüs ile mücadele kapsamında BAE otoriteleri ve ilgili ajansları tarafından kullanılacaktır.⁵⁴

• Katar:

Katar'da koronavirüs vakaları toplamda 494'e ulaştı. Katar'da henüz Covid-19 hastalığı sebebiyle can kaybı yaşanmazken 33 kişinin bu hastalığını yendiği açıklandı. 461 kişi ise halen enfekte durumdadır.⁵⁵ Diğer Ortadoğu ülkeleri gibi Katar'da da koronavirüs ile mücadele kapsamında camilerin kapatılması ve namazların toplu kılınmasına ara verilmesi kararlaştırıldı. Bunun yanında Katar'da, restoran ve kafelerde de hizmetler durdurulmuştu.⁵⁶

Katar Emiri Temim bin Hamed el-Sani, BM programları dahilinde koronavirüs ile mücadele kapsamında kullanılması için Gazze Şeridi'ndeki Filistinlilere 150 milyon dolar yardım yapılacağını duyurdu.⁵⁷ Bunun yanında, koronavirüs ile mücadele kapsamında Katar Dışişleri Bakanlığı, ABD ve Katar'ın, Afganistan ve Taliban arasında esirlerin koronavirüs sebebiyle saliverilmesi müzakerelerinde kolaylaştırıcı rol oynadığını belirtti.⁵⁸

• Yemen:

Yemen'de Güney Geçiş Konseyi (GGK) güçleri Hadi hükümeti yetkilerinin Aden'deki başkanlık sarayında Yemen başbakan yardımcısı ile görüşme yapmasını engelledi. Yetkililerin Başbakan Yardımcısı Salim el-Kanbaşı ile görüşmesinin, Suudi Arabistan liderliğindeki koalisyon güçlerinin GGK liderlerinin daha önce Aden'e giriş yapmalarına izin verilmemesi sebebiyle engellendiği belirtilmektedir.⁵⁹

Yemen'de Husiler, Suudi Arabistan liderliğindeki koalisyonun el-Cevf vilayetinin başkenti el-Hazm'a düzenledikleri bir hava saldırısı sonucunda bir çiftçinin öldürüldüğünü belirtti. El-Hazm, Mart ayı başında Husiler tarafından teslim alınmıştı. Suudi Arabistan liderliğindeki

koalisyon yetkilileri, koalisyonun deniz kuvvetlerinin Husilere ait bomba yüklü iki botun Kızıldeniz açıklarında etkisiz hale getirildiğini bildirdi. Koalisyon sözcüsü, botların Hudeyde'den açıldığını belirtti. Hafta içerisinde Husilerin, Hadi hükümetinin yerel kabile liderleri ile görüşmeler yaptığı el-Cevf vilayetindeki bir noktaya balistik füze saldırısı düzenledikleri iddia edildi. Balistik füze saldırısı sonunda Hadi hükümetinin üst düzey bir komutanı ve belirli sayıda askerin yaralandığı belirtildi.⁶⁰ Hadi hükümeti ve Husiler arasındaki askeri mücadele Hudeyde bölgesinde de devam ederken, Hadi hükümetinin söz konusu bölgedeki bir Husi askeri cephaneliğini yok ettiği bildirildi. Husiler ile savaştaki en önemli noktalardan birisi olan Ma'rib vilayetinin Serwih bölgesinde bulunan Kofel askeri kampının Husiler tarafından teslim alındığı bildirildi.

Yemen'de Hadi hükümetinin Dışışleri Bakanı Muhammed el-Hadrami, hükümetin Hudeyde'de yer alan BM gözlem noktalarına katılımını durdurduğunu açıkladı. Bölgede yer alan BM gözlem noktalarındaki Hadi hükümeti güçleri bir süredir Husiler tarafından hedef alınmaktaydı.⁶¹

Arap Yarımadası El-Kaidesi yayınladığı bir bildiride Kuzey Afrika ve Sahel bölgesindeki militanlarına saldırıların artırılması talimatını verdi. Bununla birlikte AYEK mensupları, el-Beyde valiliğinde Husiler ile girilen çatışma sonrası Husilere kayıp verdirildiğini belirtti.

• Bahreyn:

Bahreyn'de koronavirüs vakaları toplamda 334'e ulaştı. Covid-19 sebebiyle 2 ölümün gerçekteleştiği ülkede toplamda 183 kişi halen enfekte durumdayken, 149 kişi de Covid-19 hastalığını yenmiş durumdadır.

• Umman:

Koronavirüs vakalarının toplamda 55'e ulaştığı Umman, aynı zamanda karınca istilasası ile de mücadele etmektedir. Karınca istilasasının başkent Maskat ve çevresinde de etkili olduğu bilinmektedir.

• Kuveyt:

Koronavirüs vakaları Kuveyt'te toplamda 188'e ulaşmıştır.

■ KUZAY AFRİKA GÜNDEMİ

• Fas:

Fas İçişleri Bakanlığı, pazartesi gününden itibaren sinema, tiyatro, spor, kamu kulüpleri, hammamlar ve diğer eğlence mekanlarının geçici süreliğine kapatılacağını açıkladı. Bakanlık du-

yurusunda pazarların ve gerekli ürünlerin satıldığı marketlerin yanı sıra teslimat hizmeti sunan restoranların bu uygulamadan muaf olduğunu belirtildi.⁶² Fas Ekonomi Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, koronavirüs dolayısıyla işlerini kaybedenlere ve iş yapamama durumunda olan işletmelere yönelik, vergi ve borç ödemelerini erteleyen bir yardım paketinin yürürlüğe konulduğu ilan edildi. Paket kapsamında işini kaybeden ve emeklilik fonuna kayıtlı olan kişiler ayda 2.000 dirhem (203 \$) alacak ve 30 Haziran'a kadar borç ödemelerini erteleyebilecekler.⁶³

• Cezayir:

Abdülmecid Tebbun, korona virüsle mücadelede sekiz yeni önlem açıklamıştır. Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan yeni korona virüs paketinde, diğer ülkelerde gözlemlenen eğlence amaçlı vakit geçirilen sosyal tesislerin geçici süreliğine kapatılması, çalışanların maaşlarıyla ilgili olarak birtakım düzenlemeler ve gerekli haller bulunmadıkça halkın evde kalması yönünde duyurular yapıldı.⁶⁴ Özellikle toplu taşımanın askıya alınması ve devlet memurlarının yarısının evde kalması gibi önlemlerin yanı sıra ülke içi uçuşlarda da kısıtlanmaya gidildi.⁶⁵

Cezayir ve Tunus, koronavirüsün yayılmasına karşı alınan tedbirlerin bir parçası olarak iki ülke arasındaki kara sınırının Salı gününden itibaren geçici bir süre kapatılması konusunda anlaşmalarını açıkladılar. Buna ek olarak camilerde toplu şekilde kılınan başta Cuma namazları olmak üzere diğer tüm vakit namazlarının da geçici süreliğine evde kılınması yönünde karar alındı.⁶⁶

Cumhurbaşkanı Tebbun'un, Hirak protestolarına yönelik yaptığı açıklamada koronavirüs nedeniyle protesto özgürlüğünün yasaklandığını açıklayarak yaşlılar ve çocukların sağlığının her şeyden daha önemli olduğunu vurguladı. Bu açıklamayla beraber, koronavirüs testlerinin tüm vatandaşlar için ücretsiz olacağı da halka duyurdu.⁶⁷

• Tunus:

Tunus Başbakanı İlyas el-Fahfah 13 Mart'ta korona virüsün yayılmasını engellemek için bir dizi kısıtlayıcı önlem alındığını duyurmuştur. Tüm camilerin kapatıldığı ve toplu gerçekleştirilecek ibadetlerin askıya alındığı bildirildi. Kafe ve restoranlarda her gün saat 16.00'ya kadar hizmet verebilecek. Dahası uluslararası uçuşlar yalnızca, yurtdışında mahsur kalmış Tunusluların ülkesine geri dönme talepleri doğrultusunda gerçekleştirilebilecek. 17 Mart akşamı itibarıyla de Cumhurbaşkanı Kays Said, virüsün yayılmasını sınırlamak için sabah 6 ile akşam 6 arasında sokağa çıkma yasağı uygulanacağını duyurdu.⁶⁸

• Libya:

Libya'nın doğusundaki gayrimeşru silahlı güçlerin lideri Halife Hafter'e bağlı milislerin sözcüsü Ahmed el-Mismari, yeni tip korona virüs şüphesiyle karantinaya alındı. Mismari'nin, Facebook hesabından yaptığı paylaşımda Mısır ziyareti sırasında kendisine eşlik eden heyetle birlikte 2 hafta karantina altında kalacaklarını açıkladı. Bu süreçte gelişmeleri takip edeceğini ve gerekirse görüntülü açıklama yapacağını ifade etti. Henüz koronavirüs vakası görülmeyen Libya'da Hafter ile Serrac arasındaki çatışmalar devam etmektedir.⁶⁹

ABD Libya Temsilciliği'nin Twitter hesabından yapılan aralarında, Türkiye'nin de bulunduğu pek çok hükümetin ortak iradesini belirten duyuruya göre korona virüs salgınının yayılmasını önlemek amacıyla çatışan tarafların geçici süreliğine ateşkes imzalaması konusunda mutabık olunduğu açıklanarak, tarafların bu çağrıya uymalarını talep eden bir mesaj yayınlandı. Duyuru metninde yer alan devletler, her iki taraftan 23 Şubat tarihli Cenevre ateşkesini kabul etmelerini ve siyasi diyalog sürecine geri dönülmesine yönelik bir irade sergilemelerini istemişlerdir.⁷⁰

• Mısır:

New York ve New Jersey'deki Mısır toplumu, ABD yönetimini Rönesans Barajı müzakerelerini desteklemeye ve Mısır'ın su haklarının korunmasını sağlamaya daha fazla çaba göstermeye çağırdı. ABD'deki Mısırlılar ayrıca Washington yerel saatiyle saat 11: 00'de Beyaz Saray'ın dışında gösteri yaptı. Mısır Göç Bakanı Nabila Makram protestocuları destekledi.⁷¹

Mısır İçişleri Bakanlığı, Kuzey Sina'daki Abu Shilla şehrinde Mısır güvenlik güçleri tarafından altı teröristin öldürüldüğünü söyledi.⁷²

The Guardian, hastalık uzmanlarının yaptığı araştırmalar ve son haftalarda hareket eden turistler arasında artan enfeksiyondan dolayı Mısır'ın, resmi rakamlara göre daha yüksek oranda korona virüs enfeksiyonu ile boğuştuğunu ifade etti.⁷³ Bunun üzerine Mısırlı yetkililer, Guardian gazetesinin yerel ofisini kapattı.⁷⁴ Mısır, vaka sayısı arttıkça virüsün yayılmasını önlemek için iki hafta boyunca okulları ve üniversiteleri kapattı.⁷⁵

SON NOTLAR

- ¹ <https://www.hurriyetdailynews.com/turkey-germany-france-and-uk-to-discuss-migration-crisis-153037>
- ² <https://www.hurriyetdailynews.com/germany-pledges-125-million-euros-for-syrians-in-idlib-153078>
- ³ <https://www.ntv.com.tr/dunya/abd-disisleri-bakani-pompeodan-idlib-aciklamasi,MFPweFbN0UuTisuwc9Mihg>
- ⁴ <https://twitter.com/tcsavunma>
- ⁵ <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/ypg-pkk-continues-to-free-daesh-isis-prisoners-in-syria/1773338>
- ⁶ <https://tass.com/politics/1127685>
- ⁷ <https://www.middleeastmonitor.com/20200318-us-slaps-sanctions-on-syria-defence-minister-for-idlib-assault/>
- ⁸ <https://tass.com/world/1132465>
- ⁹ <https://www.sabah.com.tr/dunya/2020/03/19/esed-rejimi-derada-6-sivili-oldurdu>
- ¹⁰ <https://www.jpost.com/Breaking-News/Syria-confirms-first-coronavirus-case-621947>
- ¹¹ http://www.china.org.cn/world/2020-03/16/content_75818191.htm
- ¹² <https://www.aa.com.tr/tr/bahar-kalkani-harekati/msb-idlib-gerginligi-azaltma-bolgesinde-2-asker-sehit-oldu-1-asker-yaralandi>
- ¹³ <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/no-withdrawals-of-troops-from-syrias-idlib-turkey/1773236>
- ¹⁴ <https://www.savethechildren.net/news/idlib-syria-two-schools-day-damaged-or-abandoned-during-escalation-fighting>
- ¹⁵ <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/tel-rifatta-yuvalanan-ypg-pkkli-teroristler-afrine-saldirdi-3-olu-9-yarali/1770542>
- ¹⁶ <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/irakta-hukumeti-kurma-gorevi-eski-necef-valisi-zurfiye-verildi/1768845>
- ¹⁷ <https://www.reuters.com/article/us-iraq-politics/little-known-ex-governor-nominated-as-iraqi-pm-shiite-groups-object-idUSKBN214434>
- ¹⁸ <https://www.reuters.com/article/us-iraq-security-pm/iraq-designated-prime-minister-says-to-prepare-elections-within-year-idUSKBN21443D>

- 19 <https://www.reuters.com/article/us-iraq-security-pm/iraq-designated-prime-minister-says-to-prepare-elections-within-year-idUSKBN21443D>
- 20 <https://www.rudaw.net/english/middleeast/iraq/18032020>
- 21 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/irakta-hukumeti-kurmakla-gorevlendirilen-zurfi-hukumet-politikasini-acikladi/1769898>
- 22 <https://www.reuters.com/article/iraq-politics-usa-pompeo/pompeo-says-u-s-to-support-new-iraqi-pm-if-he-upholds-key-principles-idUSL1N2BA20D>
- 23 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-iraktaki-el-kaim-ussunu-bosaltti/1769567>
- 24 <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-iraq/u-s-coalition-suspends-iraq-training-over-coronavirus-idUSKBN2162Q5>
- 25 <https://apnews.com/f7371b8c1a6659baff8c9ad3eda01cee>
- 26 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/irak-abdyi-bmye-sikayet-etti/1768926>
- 27 <https://www.aljazeera.com/news/2020/03/rockets-strike-baghdad-green-zone-fourth-attack-days-200317202617731.html>
- 28 <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/bomb-attack-kills-2-soldiers-in-iraqs-anbar/1774116>
- 29 <https://www.thebaghdadpost.com/en/Story/47546/Pompeo-warns-Iraq-PM-US-will-act-in-self-defense-if-attacked>
- 30 <https://www.reuters.com/article/us-oil-opec-iraq/iraq-oil-minister-urges-opec-non-opec-emergency-meeting-letter-idUSKBN2143Q9>
- 31 <https://abcnews.go.com/International/wireStory/punch-virus-falling-oil-prices-threaten-iraq-69702874>
- 32 <https://www.rudaw.net/english/middleeast/21032020?ID=501240#Article501240>
- 33 <https://gds.gov.iq/cabinet-receives-briefing-on-implementation-of-measures-to-contain-covid-19/>
- 34 <https://www.thebaghdadpost.com/en/Story/47564/Iraqi-shiite-pilgrims-ignore-curfew-due-to-coronavirus>
- 35 <https://www.thebaghdadpost.com/en/Story/47596/Iraq-Shiites-ignore-curfews-commemorate-revered-imam>
- 36 <https://www.nbcnews.com/news/world/hundreds-thousands-defy-iraq-s-coronavirus-curfew-visit-martyred-imam-n1165536>
- 37 <https://www.rudaw.net/sorani/middleeast/iraq/170320206?fbclid=IwAR3uhe9DGkgfkRDEjuJ-doBCrDwiJzXtST7bRMeFWDXOpU7YDlvccZHToJ9s>

- 38 <https://lvinpress.com/detailnews.aspx?jimare=15505&cor=1&related=2>
- 39 <https://www.rudaw.net/sorani/business/180320205>
- 40 <https://lvinpress.com/detailnews.aspx?jimare=15512&cor=1&related=2>
- 41 <https://www.milletpress.com/Detail.aspx?Jiamre=110616&T>
- 42 <https://www.kurdistan24.net/so/default>
- 43 <http://www.basnews.com/index.php/so/news/kurdistan/590236>
- 44 https://www.esta.krd/news.aspx?id=1971&mapid=1&fbclid=IwAR2VUyPzCpN_dTEEMQ41LVWjdSGq1ZdtfXUbv3KZRYpBWeVqliXDqLGCgMs
- 45 <http://turkmenelihaber.net/turkmeneli/item/15382-salahattin-valisi-tuzhurmatu-yu-ziyaret-etti.html>
- 46 <https://www.haberler.com/deas-in-turkmenlerin-cogunlukta-yasadigi-13032013-haberi/>
- 47 <https://twitter.com/Ersatsalihi/status/1239984115904118784>
- 48 <https://www.sabah.com.tr/dunya/2020/03/19/iraktaki-turkmenler-tuzhurmatuya-ek-guvenlik-gucu-istediklerini-acikladi>
- 49 <http://turkmenelihaber.net/turkmeneli/item/15398-kerkuk-valiliginde-koronavirus-toplantisi.html>
- 50 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/suudi-arabistanda-yaklasik-300-kisilik-yeni-tutuklama-dalgasi/1767802>
- 51 <https://gisanddata.maps.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>
- 52 <https://www.rappler.com/world/regions/middle-east/255182-united-arab-emirates-bans-entry-visa-holders-coronavirus-concerns>
- 53 <https://time.com/5807936/emirates-halts-flights-covid-19-coronavirus/>
- 54 <https://gulfnnews.com/uae/government/uae-cabinet-approves-additional-dh16-billion-support-package-1.1584883598247>
- 55 <https://gisanddata.maps.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>
- 56 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/katarda-koronavirus-nedeniyle-camiler-kapatiliyor/1768601>
- 57 <https://twitter.com/QNAEnglish/status/1241817021215629319?s=20>
- 58 <https://twitter.com/QNAEnglish/status/1241812392994050048?s=20>

- ⁵⁹ <https://www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review>
- ⁶⁰ <https://www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review>
- ⁶¹ <https://www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review>
- ⁶² <https://www.voanews.com/science-health/coronavirus-outbreak/morocco-close-eateries-cinemas-theaters-other-entertainment>
- ⁶³ <https://www.nytimes.com/reuters/2020/03/19/world/africa/19reuters-health-coronavirus-morocco.html>
- ⁶⁴ <https://www.tsa-algerie.com/lutte-contre-le-coronavirus-tebboune-prend-de-nouvelles-mesures/>
- ⁶⁵ <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-algeria/algeria-set-to-suspend-public-transport-close-cafes-and-restaurants-idUSKBN2163MB>
- ⁶⁶ <http://www.aps.dz/en/algeria/33645-coronavirus-algeria-tunisia-agree-to-temporary-close-land-border>
- ⁶⁷ <https://www.france24.com/en/20200318-anti-government-protests-thwarted-as-algeria-bans-street-marches-over-coronavirus>
- ⁶⁸ <https://observers.france24.com/en/20200319-coronavirus-continues-spread-tunisia-despite-mosque-cafe-closures>
- ⁶⁹ <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/libyada-hafterin-sozcusu-koronavirus-suphesiyle-karantinaya-alindi/1769955>
- ⁷⁰ <https://ly.usembassy.gov/call-for-humanitarian-cessation-of-hostilities-in-libya-in-light-of-coronavirus/>
- ⁷¹ <https://www.egyptindependent.com/egyptians-in-us-to-demonstrate-at-white-house-over-gerd/>
- ⁷² <https://www.egypttoday.com/Article/1/82683/Six-terrorists-killed-in-Egypt-s-North-Sinai>
- ⁷³ <https://www.theguardian.com/world/2020/mar/15/egypt-rate-coronavirus-cases-higher-than-figures-suggest>
- ⁷⁴ <https://www.middleeastmonitor.com/20200318-egypt-shuts-guardian-office-over-offensive-coronavirus-report/>
- ⁷⁵ <https://www.haaretz.com/middle-east-news/egypt/egypt-shuts-schools-universities-for-two-weeks-as-virus-cases-increase-1.8674974>